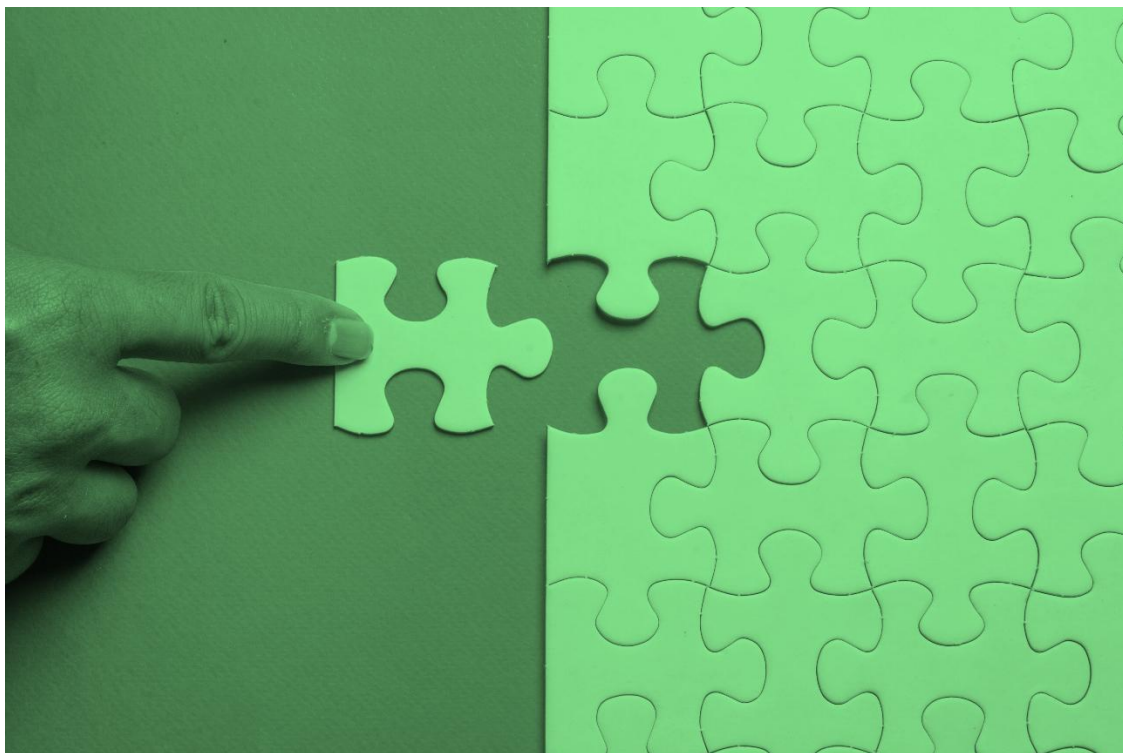

Gerųjų praktikų sąvadas

VAIKŲ SAUGUMAS SKAITMENINĖJE
ERDVĖJE

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, 2026

Turinys

Išvadas	2
Problemos apibrėžimas	3
Atsakomybės už vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje	6
Gerosios praktikos	9
Vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje modelis	20
Rekomendacijos	22

Įvadas

Vaikų saugumas skaitmeninėje erdvėje yra viena aktualiausių šiuolaikinės visuomenės temų. Pagrindinės problemos ir iššūkiai šioje srityje yra kompleksiniai ir reikalauja koordinuotų veiksmų. Įvairios valstybės¹ imasi aktyvių veiksmų ir taiko skirtingas iniciatyvas, siekdamos stiprinti vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje. Šios iniciatyvos rodo, kad problema yra globali, o jai spręsti būtinas tiek nacionalinio, tiek Europos Sąjungos ir tarptautinio lygmens bendradarbiavimas, dalijimasis gerąja praktika bei nuoseklūs ir kryptingi veikimai.

Nors daugelio socialinių tinklų platformų nustatyta minimali vartotojų amžiaus riba yra 13 metų, praktikoje ši nuostata dažnai nėra veiksminga – socialiniais tinklais naudojasi ir jaunesni vaikai. Tai rodo, kad vien formalių ribojimų nepakanka. Esminę reikšmę turi tėvų (globėjų) atsakingas elgesys ir įsitraukimas, ankstyvas ir nuoseklus skaitmeninio raštingumo ugdymas bei vaikų psichikos sveikatos stiprinimas.

Gerųjų praktikų sąvado (toliau – **Sąvadas**) **tikslas** – apibendrinti ir pristatyti veiksmingas vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje užtikrinimo praktikas, stiprinti visų visuomenės grupių bendradarbiavimą ir įgyvendinant pateiktas rekomendacijas sudaryti pagrindą nuosekliam, koordinuotam veiksmų įgyvendinimui.

Sąvado rengimo pagrindas – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje 2026 m. gegužės 28 d. vykusios diskusijos „Vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje stiprinimas“ metu išsakyti pasiūlymai, institucijų, įstaigų ir organizacijų pateikta informacija bei viešai prieinama informacija.

Sąvado tikslinė grupė – visi prie vaikų gerovės kūrimo prisidedantys subjektai – tėvai (globėjai), vaikų teises atstovaujančios organizacijos, švietimo ir sveikatos sektoriaus atstovai, nevyriausybinės organizacijos, technologijų ir privatus sektorius, įskaitant skaitmeninių paslaugų teikėjus, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, teisėsaugos ir priežiūros institucijos, taip pat visi kiti su vaikais dirbantys specialistai ir asmenys, kurių veikla yra tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vaikų saugumo užtikrinimu skaitmeninėje erdvėje.

¹ Pavyzdžiui, Australija, Prancūzija, Graikija, Danija, Ispanija, Čekija ir kt.

Problemų apibrėžimas

Vaikų ir nepilnamečių asmenų apsauga internetinėje erdvėje apima rizikas, susijusias su neteisėtu turiniu, seksualiniu išnaudojimu, viliojimu (angl. *grooming*), elektroninėmis patyčiomis, taip pat nepilnamečių įsitraukimu į neteisėtas veikas skaitmeninėje erdvėje, probleminio interneto naudojimo rizika. Šiuolaikinė skaitmeninė aplinka sudaro sąlygas tiek nusikalstamų veikų vykdymui, tiek jų slėpimui, pasitelkiant anonimiškumą, technologinius sprendimus ir tarptautiškumą.

Fiksuojami atvejai, kai nepilnamečiai asmenys patys kuria ir platina netinkamo pobūdžio turinį (pavyzdžiui, seksualinio pobūdžio nuotraukas ar vaizdo įrašus, smurtinio elgesio įrašus), kuris vėliau platinamas socialiniuose tinkluose. Tokie incidentai rodo ne tik vaikų susidūrimą su rizikomis, bet ir jų aktyvų dalyvavimą rizikingoje skaitmeninėje aplinkoje.

Nepilnamečių asmenų verbavimas į nusikalstamas veikas skaitmeninėje erdvėje tampa vis aktualesne problema. Nepilnamečiai asmenys vis dažniau įtraukiami į įvairias nusikalstamas veikas, įskaitant internetinius sukčiavimus, dažniausiai kaip vykdytojai. Jie viliojami lengvo uždarbio pažadais, iš pradžių skiriant paprastas, vėliau – sudėtingesnes užduotis. Dažnai nepilnamečiai asmenys nesupranta tikrosios veiklos paskirties ir neįvertina galimų pasekmių. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimas vis dažniau persikelia į elektroninę erdvę, o socialiniai tinklai, susirašinėjimo programėlės ir kitos internetinės platformos tampa svarbiu neteisėtos prekybos kanalu.

Pažymėtina, kad daugėja atvejų, susijusių su vaikų seksualinio išnaudojimo medžiagos platinimu elektroninėje erdvėje. Pastebimos kelios tarpusavyje susijusios tendencijos: į rizikingas ir neteisėtas veiklas įtraukiami vis jaunesni vaikai, o radikalizacijos ir kito žalingo turinio plitimas vis dažniau vyksta per žaidimų platformas, tokias kaip „Roblox“ ir „Minecraft“, socialinius tinklus, ypač „TikTok“, bei bendravimo platformas, pavyzdžiui, „Discord“. Taip pat plinta vadinamosios „paslėpto turinio“ formos, kai žalingos žinutės integruojamos į trumpą vizualinį turinį ir tampa sunkiau atpažįstamos.

Skaitmeninio verbavimo ir sukčiavimo schema

**Atvira erdvė:
„TikTok“, „Instagram“**

Pasiūloma atlikti
paprastus veiksmus,
sukuriamas
pasitikėjimo ir
„saugaus žaidimo“
įspūdis

**Šifruoti kanalai:
„Telegram“, „Discord“,
„Signal“**

Komunikacija
perkeliamą į uždara,
anonimines ir šifruotas
erdves, padidėja
manipuliacija

**Nusikalstamos veikos
vykdymas,
tarpininkavimas**

Vaikas tampa
nusikalstamos
schemos bendrininku,
nesuvokdamas
pasekmių

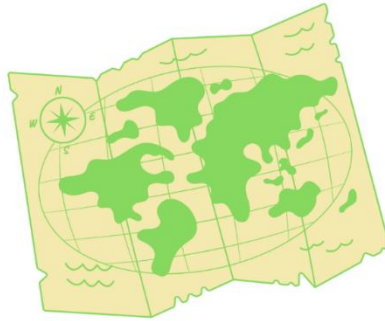
Vaikai reikšmingą dalį laiko praleidžia virtualioje erdvėje, ypač socialiniuose tinkluose, tokiuose kaip „Snapchat“, „TikTok“, „Youtube“ ir kituose. Socialiniai tinklai vaikams yra saviraiškos ir komunikacijos erdvė, tačiau kartu – ir aplinka, kurioje kyla įvairių pavojų. Labiausiai pažeidžiami yra tie vaikai, kurie artimoje aplinkoje neturi saugaus emocinio ryšio ir jo ieško elektroninėje erdvėje. Taip pat socialinių tinklų platformos taiko pažangius algoritmus, kurie yra sukurti taip, kad kuo ilgiau išlaikytų vartotojų dėmesį. Šie algoritmai analizuoja vaikų elgesį internete, jų pomėgius, peržiūrimą turinį ir pagal tai nuolat pateikia naują, juos dominantį turinį. Dėl nuolatinio personalizuotų įrašų, vaizdo įrašų ir pranešimų srauto vaikai skatinami vis dažniau tikrinti socialinius tinklus ir juose praleisti daugiau laiko.

Atkreiptinas dėmesys, jog Europos Parlamentas siūlo visoje Europos Sąjungoje nustatyti vienodą skaitmeninės pilnametystės ribą – 16 metų. Siūloma, kad nuo šio amžiaus būtų leidžiama naudotis socialine žiniasklaida, vaizdo įrašų dalijimosi platformomis ir dirbtinio intelekto pagalbininkais, o 13–16 metų jaunuoliai galėtų tai daryti tik turėdami tėvų sutikimą².

² Europos Parlamentas: socialiniai tinklai ir DI asistentai vaikams – nuo 16 metų: <https://www.europarl.europa.eu/news/lt/press-room/20251120IPR31496/europos-parlamentas-socialiniai-tinklai-ir-di-asistentai-vaikams-nuo-16-metu>.

2026 m. kovo 26 d. Europos Komisija pradėjo oficialų tyrimą dėl galimų vaikų apsaugos pažeidimų „Snapchat“ platformoje. Europos Komisija įtaria, kad „Snapchat“ nepakankamai saugo nepilnamečius asmenis nuo kontaktų su naudotojais, turinčiais žalingų ketinimų, pavyzdžiui, siekiančiais seksualinio išnaudojimo ar verbavimo nusikalstamoms veikoms³.

Užsienio valstybių praktika

Pažymėtina, kad užsienio valstybės imasi įvairių priemonių stiprinti vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje. 2025 m. gruodį **Australijoje** įsigaliojo įstatymas, pagal kurį jaunuoliams iki 16 metų uždrausta naudotis dauguma socialinių tinklų platformų. Platformos įpareigosios šalinti jaunuolių paskyras, atsižvelgiant į augantį susirūpinimą dėl galimo neigiamo poveikio jų psichikos sveikatai⁴.

Graikijoje planuojama riboti socialinių tinklų naudojimą asmenims iki 15 metų⁵.

Ispanijoje svarstomas įstatymo projektas dėl nepilnamečių apsaugos skaitmeninėje erdvėje. Šiuo projektu siekiama sukurti visapusišką nepilnamečių apsaugos skaitmeninėje aplinkoje sistemą, apimančią jų teisių užtikrinimą, apsaugą nuo žalingo turinio, amžiaus patikros mechanizmų ir tėvų kontrolės priemonių diegimą, platformų atsakomybės stiprinimą bei skaitmeninio raštingumo ugdymą. Taip pat siūloma riboti iki 16 metų amžiaus asmenų naudojimąsi tam tikromis skaitmeninėmis paslaugomis, įskaitant socialinius tinklus⁶.

Lenkijos Vyriausybės pateiktas įstatymo projektas numato riboti jaunesnių nei 15 metų asmenų prieigą prie socialinių tinklų, įpareigojant platformas tikrinti vartotojų amžių ir užtikrinti atitiktį nustatytiems reikalavimams⁷.

³ Išsamesnė informacija: Europos Komisija. *Komisija tiria, kaip „Snapchat“ laikosi vaikų apsaugos taisyklių pagal Skaitmeninių paslaugų aktą*: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_26_723.

⁴ *Online Safety Act 2021*: <https://www.legislation.gov.au/C2021A00076/latest/text>.

⁵ *CNN Greece. Προς παγκόσμια απαγόρευση των social media για τους ανηλίκους*: <https://www.cnn.gr/ellada/story/517832/pros-pagkosmia-apagorefsi-ton-social-media-gia-tous-anilikous-pos-tha-efarmostei-stin-ellada>.

⁶ *Congreso de los Diputados, Proyecto de Ley Orgánica para la protección de las personas menores de edad en los entornos digitales*: https://www.congreso.es/public_oficiales/L15/CONG/BOCG/A/BOCG-15-A-52-1.PDF.

⁷ *Polska przedstawia plany ograniczenia dostępu dzieci do mediów społecznościowych*: <https://www.bbc.com/polska/articles/cq5705451490>.

Jungtinėse Amerikos Valstijų teismuose dėl socialinių tinklų keliamos žalos išspręstas ne vienas ginčas ir skirtos baudos socialinių tinklų platformoms⁸.

Tai tik keli pavyzdžiai, tačiau jie rodo bendrą tendenciją – daugelis Europos valstybių imasi įvairių priemonių stiprinti vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje⁹.

Atsakomybės už vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje

Pagrindinis Europos Sąjungos teisės aktas, reglamentuojantis vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje, yra Reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (toliau – **Skaitmeninių**

---

⁸ Išsamesnė informacija: <https://e-etika.lt/pripazinta-meta-ir-google-priklausomybes-architektai/>.

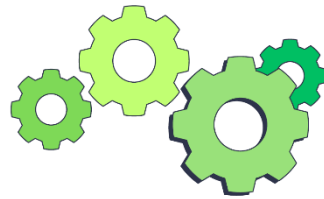
⁹ Paminėtina Danija, Jungtinė Karalystė, Prancūzija, Vokietija ir kt.

paslaugų aktas). Jis įpareigoja tarpininkavimo paslaugų teikėjus, įskaitant interneto platformas, imtis priemonių, kad apsaugotų nepilnamečius nuo žalingo turinio ir apgaulingo bei manipuliacinio sąsajos dizaino.

Skaitmeninių paslaugų akto 28 straipsnyje nustatytos nepilnamečių apsaugos internete priemonės. Pagal šio straipsnio 1 dalį nepilnamečiams prieinamų interneto platformų paslaugų teikėjai turi įdiegti tinkamas ir proporcingas priemones, kuriomis, naudojantis jų paslaugomis, užtikrinamas aukštas nepilnamečių privatumo, saugos ir saugumo lygis.

Nacionalinis reglamentavimas

- Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymas¹⁰
- Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas¹¹
- Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas¹²
- Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas¹³
- Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas¹⁴

Institucinė sistema

¹⁰ Nustato kompetentingų institucijų įgaliojimus užtikrinti Skaitmeninių paslaugų akte nustatytus reikalavimus.

¹¹ Nustato viešosios informacijos, darančios neigiamą poveikį nepilnamečiams, kriterijus, jos skleidimo tvarką, taip pat veiklos priežiūrą atliekančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę. Pažymėtina, kad Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatų įgyvendinimo priežiūrą atlieka Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba. Be to, už šio įstatymo nuostatų įgyvendinimo priežiūrą pagal savo kompetenciją taip pat yra atsakingos ir kitos šiame įstatyme nurodytos institucijos: Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos taryba, Lietuvos radijo ir televizijos komisija, Kultūros ministerija, Visuomenės informavimo etikos komisija, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, savivaldybių vykdomosios institucijos, Ryšių reguliavimo tarnyba, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

¹² Pažymėtina, kad 40⁴ straipsnyje nustatytos dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teikėjų pareigos imtis priemonių, siekiant apsaugoti nepilnamečius nuo programų, naudotojų sukurtų vaizdo įrašų ir komercinių audiovizualinių pranešimų, kuriuose skleidžiama neigiamą poveikį nepilnamečiams daranti informacija, sukurti ir taikyti dalijimosi vaizdo medžiaga platformų naudotojų amžiaus tikrinimo sistemas dėl informacijos (turinio), darančios neigiamą poveikį nepilnamečiams, numatyti galutinių naudotojų valdomas tėvų kontrolės sistemas dėl informacijos (turinio), darančios neigiamą poveikį nepilnamečiams.

¹³ 6 straipsnyje nustatytas vaiko, kuriam siūlomos informacinės visuomenės paslaugos, amžius sutikimui duoti (14 metų).

¹⁴ Pavyzdžiui, 36 straipsnis.

Ryšių reguliavimo tarnyba	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Sveikatos apsaugos ministerija
Kultūros ministerija	Vidaus reikalų ministerija	Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Teisingumo ministerija
Nevyriausybinių organizacijos	Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba	Jaunimo organizacijos	Technologijų sektorius
Lietuvos radijo ir televizijos komisija	Vaiko teisių apsaugos kontrolierius	Policijos departamentas	Nacionalinis kibernetinio saugumo centras
Žurnalistų etikos inspektoriatas	Nacionalinė švietimo agentūra	Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra	Kiti subjektai

Pastebėtina, kad Lietuvoje vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje klausimuose dalyvaujančių subjektų sistemą galima išskaidyti į šias dalis: 1) tėvus (globėjus); 2) vaiko teisių apsaugos institucijas ir įstaigas; 3) švietimo sektorių; 4) sveikatos sektorių; 5) nevyriausybines organizacijas¹⁵; 6) skaitmeninių paslaugų platformas (verslą); 7) Skaitmeninių paslaugų akto įgyvendinimą užtikrinančias institucijas ir įstaigas¹⁶; 8) politikos formuotojus¹⁷; 9) priežiūros ir teisėsaugos institucijas bei įstaigas.

Incidento skaitmeninėje erdvėje pranešimų mechanizmas

¹⁵ Pavyzdžiui, Skaitmeninės etikos centras ir kt.

¹⁶ Pavyzdžiui, Ryšių reguliavimo tarnyba, Žurnalistų etikos inspektoriatas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija.

¹⁷ Pavyzdžiui, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir kt.

Grėsmė: tiesioginis pavojus gyvybei, sveikatai ar saugumui

- 112 (greitas reagavimas)

Neteisėtas turinys: pornografija, smurtas, neapykanta ir kt. (tikslas pašalinti)

- „Švarus internetas“ (Ryšių reguliavimo tarnyba) (turinio blokavimas ir tarptautinis fiksavimas)

Teisės pažeidimas: šantažas, viliojimas, sukčiavimas, kai nereikia skubios pagalbos

- e.policija / Policija (ikiteisminis tyrimas, tėvų (globėjų) / institucijų informavimas)

Emocinė / socialinė pagalba: patyčios, nerimas, smurtas artimoje aplinkoje, nepriežiūra

- Pagalbos linijos: Vaikų linija 116 111; Vaiko teisių linija 0 800 10 800

Gerosios praktikos

Ryšių reguliavimo tarnyba

„Švarus internetas“

„Skaitmeninė banga“

„Skaitmeninės pamokos“

„Nė vienas nėra pamirštas“

Ryšių reguliavimo tarnyba Lietuvoje vykdo kompleksines veiklas, skirtas vaikų saugumui skaitmeninėje erdvėje užtikrinti, apimančias turinio priežiūrą, prevenciją, švietimą ir tarptautinį bendradarbiavimą.

Neteisėto ir žalingo turinio valdymas

- Ryšių reguliavimo tarnyba administruoja platformą „Švarus internetas“¹⁸, skirtą pranešimams apie galimai neteisėtą ar nepilnamečiams žalingą turinį internete.
- Teisės aktuose numatytais atvejais Ryšių reguliavimo tarnyba gali teikti privalomus nurodymus Lietuvos Respublikoje įsisteigusiems informacijos prieglobos paslaugų teikėjams pašalinti draudžiamą informaciją arba panaikinti prieigą prie jos, kai turinys susijęs su vaikų seksualiniu išnaudojimu, pornografija, patyčiomis ar savitikslių smurtą skatinančia informacija.
- Pagal Skaitmeninių paslaugų aktą Ryšių reguliavimo tarnyba suteikia patikimo pranešėjo statusą juridiniams asmenims, atitinkantiems nustatytus reikalavimus. Lietuvoje toks statusas suteiktas viešajai įstaigai „Vaikų linija“, kuri gali tiesiogiai kreiptis į platformas dėl nepilnamečiams žalingo turinio, o platformos į tokius pranešimus turi reaguoti prioritetine tvarka.
- Pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą viešosios įstaigos, tokios kaip mokyklos ir bibliotekos, privalo naudoti Ryšių reguliavimo tarnybos aprobuotas filtravimo priemones, ribojančias nepilnamečių prieigą prie žalingo ar draudžiamo turinio. RRT vykdo šių reikalavimų priežiūrą.
- Pastebėjus galimai sisteminio pobūdžio žalingo ar klaidinančio turinio atvejus, Ryšių reguliavimo tarnyba gali perduoti informaciją kitų Europos Sąjungos valstybių narių skaitmeninių paslaugų koordinatoriams arba Europos Komisijai, kuri turi įgaliojimus pradėti oficialius tyrimus ir taikyti sankcijas.

Švietimas ir informavimas

- „Skaitmeninės pamokos“ – edukaciniai vaizdo įrašai vaikams, paaugliams, tėvams ir mokytojams¹⁹.

¹⁸ Nuoroda internete: www.svarusinternetas.lt.

¹⁹ Nuoroda internete: <https://rrt.lt/straipsniai/ziurekite-musu-parengtas-skaitmenines-pamokas>.

- „**Skaitmeninė banga**“ – saugesnio interneto dienos renginiai²⁰.
- „**Nė vienas nėra pamirštas**“ – saugesnio interneto pamokos ir visuomenės švietimo veiklos²¹.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

✓ „**Pavojingi iššūkiai socialiniuose tinkluose**“

✓ „**Draugiškas internetas**“

✓ Kai vaikui internete siūlo „**lengvai užsidirbti**“

Saugaus elgesio socialiniuose tinkluose temos yra įtrauktos į mokyklinį mokymosi turinį:

- **Gyvenimo įgūdžių pamokose** mokiniai mokomi atpažinti rizikingas situacijas, vertinti kitų daromą įtaką, priimti saugius sprendimus ir suprasti jų pasekmes.
- **Informatikos pamokos.** Mokiniai supažindinami su saugaus bendravimo internete principais: atpažinti apsimetinėjimą virtualioje erdvėje, neatskleisti asmeninės informacijos, nesidalinti nuotraukomis ir nepriimti failų iš nepažįstamų asmenų.
- **Socialinių ir vertybinių kompetencijų ugdymas.** Etikos pamokose mokiniai mokosi tikslingai planuoti naudojimosi virtualia erdve laiką ir laikytis susitarimų, aptariama, kuo virtuali erdvė naudinga, kuo pavojinga, kokių taisyklių svarbu laikytis virtualioje erdvėje, o tikybos pamokose mokinių gebėjimai saugiai naudotis socialiniais tinklais ugdomi per kontekstus nagrinėjant mokymosi turinio „Asmuo ir moralė“ temas.
- Pamokose rekomenduojama naudoti švietimo portale emokykla.lt pateiktą metodinę medžiagą „**Pavojingi iššūkiai socialiniuose tinkluose**“²².

Neformalus švietimas

- Lietuvos neformaliojo švietimo agentūra kartu su partneriais – Ryšių reguliavimo tarnyba, asociacija „Langas į ateitį“ ir viešąja įstaiga „Vaikų linija“ koordinuoja Saugesnio interneto centrą Lietuvoje. Svetainėje „**Draugiškas internetas**“ pateikiama ir nuolat atnaujinama informacija, susijusi su vaikų ir jaunuolių saugumu

²⁰ Nuoroda internete: <https://skaitmeninebanga.lt/>.

²¹ Nuoroda internete: <https://nevienasnerapamirstas.my.canva.site/rrt>.

²² Nuoroda internete: <https://emokykla.lt/metodine-medziaga/medziaga/perziura/466>.

internete, kibernetiniu saugumu, asmens duomenų apsauga ir atsakingu skaitmeninių technologijų naudojimu²³.

- Atmintinė tėvams ir mokytojams **Kai vaikui internete siūlo „lengvai užsidirbti“**²⁴.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos planuoja smurto prevencijos ir reagavimo mokyklose dokumentų peržiūrą ir atnaujinimą – siūloma, atsižvelgiant į besikeičiantį kontekstą ir iššūkius, peržiūrėti ir atnaujinti esamas Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas, Rekomendacijas dėl krizių valdymo mokyklose ir Rekomendacijas dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

✓ **Specializuotos pagalbos stiprinimas**

✓ **Rekomendacijos**

Socialinės apsaugos ministerija atkreipė dėmesį, kad vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje klausimai nuosekliai svarstomi Tarpžinybinės vaiko gerovės tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – **Taryba**) posėdžiuose²⁵.

Specializuota pagalba

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2026–2029 m. planuoja įgyvendinti projektą **„Specializuotos pagalbos teikimas psichotrauminius išgyvenimus patyrusiems ir (ar) rizikingo elgesio vaikams bei jų saugumo skaitmeninėje erdvėje stiprinimas“**, kurio metu numatomos konkrečios vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje stiprinimo veiklos.
- Per Vaiko garantijų priemonę įgyvendinama veikla, skirta plėtoti paslaugas vaikams, galimai patyrusiems seksualinį smurtą. Priemonė įgyvendinama vykdant projektą „Iš tylos – Vaiko pagalbos namai“.

²³ Nuoroda internete: <https://www.draugiskasinternetas.lt/>.

²⁴ Nuoroda internete: <https://www.draugiskasinternetas.lt/wp-content/uploads/2026/06/Home-3.pdf>.

²⁵ Ši tema buvo nagrinėta 2025 m. gegužės 12 d., 2025 m. birželio 4 d., 2025 m. liepos 9 d. ir 2026 m. vasario 26 d. Tarybos posėdžiuose. Visi Tarybos posėdžių protokolai ir posėdžių metu pristatoma medžiaga yra skelbiama viešai Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje: https://socmin.lrv.lt/lt/administracine_informacija/tarybos-ir-komisijos/tarpzinybine-vaiko-geroves-taryba/.

Bendrai su Tarybos nariais planuojama parengti **Rekomendacijas įstaigoms, institucijoms ir organizacijoms, dirbančioms su vaikais, dėl konkrečių veiksmų, skirtų apsaugoti vaikus nuo grėsmių skaitmeninėje erdvėje.**

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

- ✓ Vaiko teisių linija
- ✓ Vaiko teisių TV

Konsultavimas ir pagalbos nukreipimas

- **Vaiko teisių linija** teikia konsultacijas vaikams ir suaugusiems vaiko teisių užtikrinimo klausimais, įskaitant situacijas, susijusias su pavojais skaitmeninėje erdvėje²⁶.

Specializuota pagalba vaikams ir šeimoms

- Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – **Tarnyba**) Specializuotos pagalbos vaikams ir šeimoms skyriuje (toliau – **SPVŠS**) teikiamos paslaugos ir tiems vaikams, kurie patiria seksualinį smurtą skaitmeninėje erdvėje, ir tiems, kurie nukenčia nuo kitokių seksualinio smurto formų.
- Tarnyba nuo 2025 m. vyko projektą „IŠ TYLOS – vaiko pagalbos namai“, kuriuo pradedamos teikti tęstinės psichologinės ir psichoterapinės paslaugos seksualinį smurtą galimai patyrusiems vaikams ir jų atstovams, taip užtikrinant nemokamą profesionalią pagalbą, kuri yra būtina šios sudėtingos traumos įveikimui.

Specialistų kompetencijų stiprinimas

SPVŠS organizuoja nemokamas kompetencijų tobulinimo veiklas specialistams:

- Šviečiamojo pobūdžio susitikimus, pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą „Seksualinis smurtas prieš vaikus: kaip atpažinti ir padėti?“;
- Mokymus pagal Profesinių kompetencijų centro patvirtintą socialinių paslaugų srities darbuotojų kompetencijų tobulinimo programą „Seksualinis smurtas prieš vaikus: atpažinimas ir reagavimas“.

Informavimas ir visuomenės švietimas

²⁶ Išsamesnė informacija: <https://vaikoteises.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/vaiko-teisiu-linija/>.

- Tarnyba teikia rekomendacijas tėvams, globėjams (rūpintojams) ir visuomenei – vaiko teisių gynėjai teikia informaciją apie galimas grėsmes internetinėje erdvėje, įskaitant patyčias, smurto apraiškas, privatumo pažeidimus, netinkamą vaiko atvaizdo naudojimą ir kitas rizikas, taip pat teikia patarimus, kaip jų išvengti ir užtikrinti vaikų saugumą skaitmeninėje aplinkoje.
- Vaizdo medžiagos vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje tema rengimas ir viešinimas – rengiami vaizdo įrašai apie saugų elgesį internete, patyčias elektroninėje erdvėje, asmens duomenų apsaugą ir galimas grėsmes socialiniuose tinkluose.
- „**Vaiko teisių TV**“ – 2026 m. planuojama parengti ir paskelbti vaizdo klipų seriją apie vaikų verbavimą²⁷.

Sveikatos apsaugos ministerija

✓ „Communities that care“

✓ „Pagalba sau“

✓ „Žvelk giliau“

Psichikos sveikatos stiprinimas ir prevencija

Savivaldybių visuomenės sveikatos biurai vykdo veiklas, skirtas nepilnamečių asmenų psichikos sveikatai stiprinti:

- Organizuoja mokymus mokyklų darbuotojams, didindami jų gebėjimus atpažinti psichikos sveikatos sunkumus, smurto, patyčių ir rizikų (įskaitant skaitmeninėje erdvėje) požymius;
- Teikia nemokamas psichologo konsultacijas vaikams ir jaunimui;
- Organizuoja grupinius užsiėmimus, savipagalbos grupes ir psichoedukacines veiklas.

Kompleksinės pagalbos modeliai

- Vaikų ir paauglių psichikos sveikatos atvejo vadybos modelis – diegiamas modelis, skirtas koordinuotai ir kompleksinei pagalbai vaikams, patiriantiems įvairias rizikas, įskaitant savižalą, priklausomybes ar kitus psichikos sveikatos sutrikimus, užtikrinti.

²⁷ Nuoroda internete: <https://www.youtube.com/@vaikoteisiuTV>.

- Vykdomas Europos Komisijos ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos projektas „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos puoselėjimas skatinant psichologinį atsparumą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“ – projektu siekiama suteikti Sveikatos apsaugos ministerijai ir savivaldybėms įžvalgas bei viešosios politikos įrankius, kurie padėtų spręsti 7–19 metų asmenų psichikos sveikatos stiprinimo ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos problemas. Projekto rėmuose Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas pradeda įgyvendinti bendruomeninį priklausomybių prevencijos modelį jaunuoliams „**Communities that care**“.

Informavimas ir visuomenės švietimas

- Vykdomos pozityvios tėvystės įgūdžių stiprinimo programos „Neįtikėtini metai“ ir „Augame žaisdami“ diegimas.
- Multidimensinės šeimos terapijos modelio diegimas – įgyvendinamos kompleksinės, įrodymais grįstos iniciatyvos nepilnamečių asmenų psichikos sveikatos stiprinimui ir rizikos veiksnių mažinimui.
- **Informacinis portalas „Pagalba sau“** – nepilnamečiams asmenims pateikiama mokslo įrodymais grįsta informacija apie skaitmeninės aplinkos rizikas, įskaitant patyčias, probleminių socialinių tinklų naudojimą, priklausomybes, savižalą ir smurtą²⁸.
- Visuomenės informavimo ir stigmos mažinimo iniciatyva „**Žvelk giliau**“ – siekiama didinti vaikų, tėvų ir specialistų psichikos sveikatos raštingumą, skatinti ankstyvą pagalbos paiešką ir atvirą kalbėjimą apie patiriamus sunkumus, įskaitant patyčias bei kitas grėsmes elektroninėje erdvėje²⁹.

Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos

✓ **Vaikų saugumo klausimynas**

✓ **Rekomendacijos**

Prevencinė veikla ir reagavimas

²⁸ Nuoroda internete: <https://pagalbasau.lt/>.

²⁹ Nuoroda internete: <https://zvelkgiliau.lt/>.

- Bendruomenės pareigūnų vykdomos bendrosios prevencijos priemonės ugdymo įstaigose – organizuojamos paskaitos, diskusijos, susitikimai, edukaciniai renginiai ir kitos interaktyvios veiklos moksleiviams, tėvams ir pedagogams.
- Bendruomenės pareigūnai bendradarbiauja su švietimo įstaigomis, savivaldos ir socialinėmis institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir kitais socialiniais partneriais, siekiant identifikuoti rizikas, koordinuoti prevencines priemones ir užtikrinti savalaikę pagalbą vaikams.
- **Vaikų saugumo klausimynas** – Lietuvos policijoje parengtas klausimynas, skirtas stiprinti vaikų saugumą, didinti tėvų įsitraukimą ir informuotumą apie galimas grėsmes elektroninėje erdvėje, taip pat suteikti praktinių patarimų ir informaciją, kur kreiptis pagalbos.³⁰
- Policijos virtualus patrulis – stebi viešąją elektroninę erdvę, siekdamas laiku pastebėti nepilnamečiams kylančias grėsmes, vykdo galimų teisės pažeidimų prevenciją, reaguoja į pranešimus apie galimus pažeidimus elektroninėje erdvėje, fiksuoja neteisėtas veikas, konsultuoja gyventojus socialiniuose tinkluose ir internetu, viešina informaciją apie kibernetines grėsmes, sukčiavimo atvejus, viliojimo rizikas ir saugaus elgesio internete principus, vykdo prevencines akcijas ir informacines kampanijas.

Iniciatyva „Atpažink. Nesivelk. Pranešk“

- Lietuvos institucijos pradėjo įgyvendinti veiksmų planą, skirtą apsaugoti vaikus ir paauglius nuo priešiškų valstybių verbavimo per socialinius tinklus ir susirašinėjimo platformas.
- Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinis krizių valdymo centras ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas parengė **Rekomendacijas vaikams ir paaugliams, jų tėvams ir su jais dirbantiems specialistams „Dėl atsparumo priešiškų tarnybų vykdomam verbavimui elektroninėje erdvėje stiprinimo“**³¹. Šios rekomendacijos skirtos nepilnamečiams asmenims (ypač 6–12 klasių mokiniams), jų tėvams (globėjams) ir su jais dirbantiems specialistams (mokytojams, socialiniams pedagogams, mokyklų

³⁰ Nuoroda internete: <https://vaikusaugumoklausimynastevams.learnkey.lt/>.

³¹ Nuoroda internete: https://lr.lt/public/canonical/1780038596/640007/Rekomendacijos_del_verbavimo.pdf.

administracijai, jaunimo darbuotojams, socialiniams darbuotojams, globos įstaigų darbuotojams, neformaliojo švietimo vadovams).

Kiti sėkmingų iniciatyvų pavyzdžiai

✓ Vilniaus universiteto Psichologijos instituto tyrimų svetainė Media vaikai

- Svetainėje **Media vaikai** pateikiama naudinga informacija tėvams ir specialistams apie vaikų saugumą bei sveikatą skaitmeninėje erdvėje³².

Skaitmeninės etikos centras

✓ „Iš telefonų – į mokyklą!“

- Inicatyva **„Iš telefonų – į mokyklą!“**. Siūlo ugdymo proceso metu, taip pat ir per pertraukas, drausti naudojimąsi asmeniniais išmaniaisiais įrenginiais ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose nuo 1 iki 10 klasės.
- Įvairi aktuali informacija, metodinė medžiaga, vaizdo medžiaga apie vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje – Skaitmeninės etikos centro internetinėje svetainėje³³.

Nacionalinis kibernetinio saugumo centras prie Krašto apsaugos ministerijos

✓ „Kibernetinė higiena mokiniams“

✓ „Kibernetinis maratonas“

✓ „Cyber Sprint“

- Mokymosi kursas **„Kibernetinė higiena mokiniams“**³⁴.
- **„Kibernetinis maratonas“** – kelių dienų nuotolinis iššūkis 15–19 metų moksleiviams³⁵.

³² Nuoroda internete: <https://www.mediavaikai.lt/lt>.

³³ Nuoroda internete: <https://e-etika.lt/>.

³⁴ Nuoroda internete: <https://www.nksc.lt/mokymai/>.

³⁵ Nuoroda internete: <https://cybersprint.lt/maratonas>.

- „Cyber Sprint“ iniciatyva, skirta 15–25 metų jaunimui. Šių iniciatyvų pagrindą sudaro „Capture the Flag“ principu organizuojami praktiniai iššūkiai, kurie leidžia jaunimui spręsti realius kibernetinio saugumo uždavinius, ugdyti analitinį mąstymą, kūrybiškumą ir problemų sprendimo gebėjimus bei praktiškai susipažinti su šia sritimi.

„Skaitmeninis dėmesingumas“

- Iniciatyva „Skaitmeninis Dėmesingumas“ rengia analitines publikacijas tėvams ir specialistams apie skaitmenines rizikas (platformų dizainą, algoritmų poveikį ir kita), paskaitas mokykloms, tėvų bendruomenėms ir organizacijoms apie elgesį skaitmeninėje erdvėje ir skaitmeninę gerovę³⁶.

Vidaus reikalų ministerija

- Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai 2027 m. metu Europos nusikalstamumo prevencijos tinklo (EUCPN) formate planuoja pasirinkti vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje klausimą kaip prioritetinę šio tinklo sritį. Šia tema 2027 m. birželį Vilniuje planuojama rengti konferenciją, į kurią bus kviečiami visų Europos Sąjungos valstybių narių atstovai.

Europos Sąjungos ir tarptautinės gerosios praktikos

✓ Gairės	✓ Amžiaus patikros modelis
✓ „Internete saugesni, kartu stipresni“	✓ Skaitmeninio sąžiningumo aktas
✓ Europos nusikalstamumo prevencijos tinklas	✓ Telefonų draudimas

Europos Komisija 2025 m. liepos 14 d. priėmė **gaires dėl nepilnamečių apsaugos pagal Skaitmeninių paslaugų akto 28 straipsnį**³⁷. Gairėse pateikiamas neišsamus priemonių, skirtų apsaugoti nepilnamečius nuo internete kylančių rizikų, sąrašas, įskaitant šias

³⁶ Nuoroda internete: <https://skaitmeninisdemesingumas.substack.com/>.

³⁷ Gairės dėl priemonių, skirtų užtikrinti aukštą nepilnamečių privatumo, saugumo ir apsaugos lygį internete pagal Reglamento (ES) 2022/2065 28 straipsnio 4 dalį, C(2025) 4764 final.

papildomas apsaugos priemonės: numatytuosius nustatymus (angl. *private by default*), priklausomybę skatinančio dizaino išjungimą, turinio kontrolę, amžiui pritaikytą dizainą, amžių patikrinančių mechanizmų kūrimą, dirbtinio intelekto saugumą ir kt.

Europos Komisija yra pristačiusi **amžiaus patikros sprendimo modelį** (angl. *Blueprint for an age verification solution*), skirtą padėti valstybėms narėms diegti suderintus ir privatumo principus atitinkančius sprendimus. Modelis grindžiamas principu, kad platformai būtų perduodamas tik patvirtinimas apie naudotojo atitiktį reikalaujamai amžiaus ribai, neatskleidžiant kitų asmens duomenų.

Europos Komisijos Komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui **Kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planas „Internete saugesni, kartu stipresni“**³⁸.

Europos Komisija rengia **Skaitmeninio sąžiningumo aktą**, kuriame, be kita ko, gali būti pasiūlytos ir nuostatos, susijusios su didesne nepilnamečių apsauga internete.

Europos nusikalstamumo prevencijos tinklas (EUCPN) šiuo metu rengia ir planuoja pristatyti prevencijos priemonių rinkinį, kuris apims jaunimo įtraukimo į organizuotą nusikalstamumą, šeimos principu grindžiamą požiūrį į jaunimo apsaugą, verbavimo elektroninėje erdvėje ir prevencijos skaitmeninėje erdvėje klausimus³⁹.

UNESCO rekomenduoja pasaulinį išmaniųjų telefonų uždraudimą klasėse⁴⁰. Graikija, Prancūzija, Italija, Latvija, Vengrija, Nyderlandai ir Portugalija nacionaliniu lygmeniu yra priėmę sprendimą uždrausti telefonus mokyklose. Prancūzijoje svarstoma galimybė mobiliesiems įrenginiams skirtose pakuotėse ir reklamose įtraukti prevencinius įspėjimus, panašius į tuos, kurie naudojami alkoholinių gėrimų atveju, įspėjančius apie pernelyg dažno naudojimo keliamą riziką vaikų fiziniam, psichologiniam ir pažintiniam vystymuisi⁴¹.

³⁸ Išsamesnė informacija: eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52026DC0071.

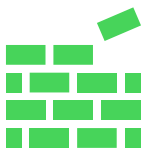
³⁹ Išsamesnė informacija: <https://eucpn.org/knowledge-centre>.

⁴⁰ Išsamesnė informacija: *Global education monitoring report, 2023: technology in education: a tool on whose terms?*: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385723>.

⁴¹ Išsamesnė informacija: *Protecting children online: Selected EU, national and regional laws and initiatives*: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/769570/EPRS_BRI\(2025\)769570_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/769570/EPRS_BRI(2025)769570_EN.pdf).

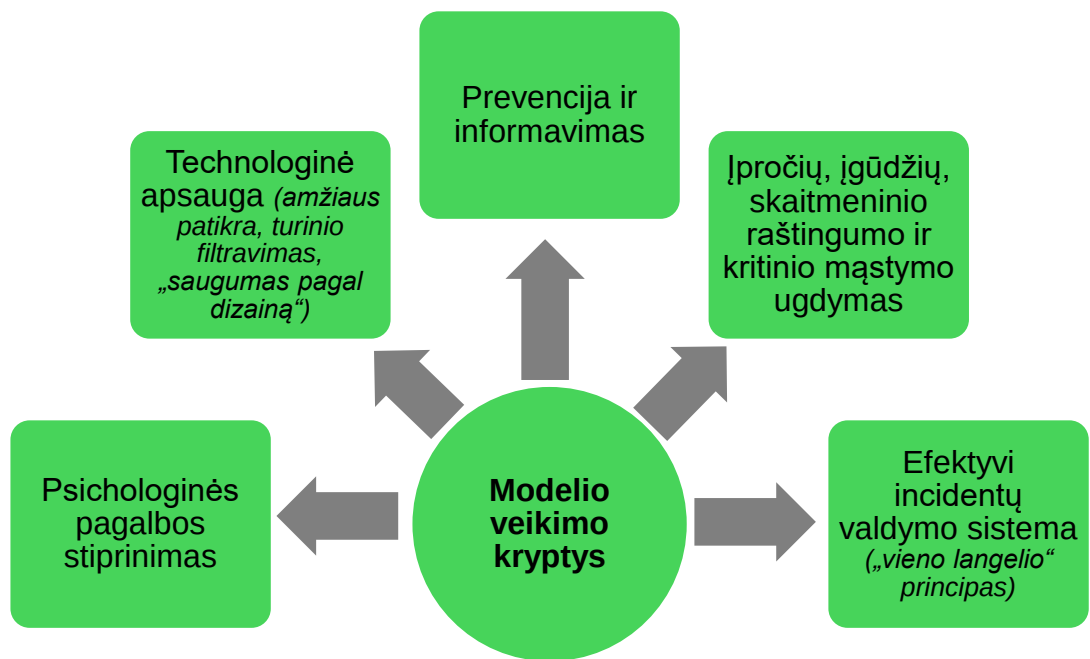
Vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje modelis

Vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje modelis turėtų būti **kompleksinis ir tarpsektorinis**, apimantis ne tik reagavimą į incidentus, bet ir stiprią prevencijos, švietimo, sveikatos, technologijų sistemą.

Pagrindiniai principai

- Vaikų saugumas turi būti užtikrinamas integruojant **tris pagrindinius elementus**: kultūrą, reguliavimą ir technologijas.
- Veiksmingi sprendimai turi būti derinami ne tik nacionaliniu, bet ir **Europos Sąjungos lygmeniu**.
- Prioritetas turi būti skiriamas **ugdymui, prevencijai ir ankstyvam reagavimui**, o ne pasekmių valdymui.

Esminės įgyvendinimo sąlygos

- Vaikai turi būti vertinami ne tik kaip saugotini asmenys, bet ir kaip **aktyvūs teisių subjektai**, kurių interesai turi būti centrinė ašis formuojant politiką.
- Prielaidų sudarymas **saugios artimos aplinkos sukūrimui**, kurioje būtų formuojami naudojimosi skaitmenine erdve įpročiai ir įgūdžiai.
- **Aktyvus tėvų (globėjų) ir mokytojų įgalinimas**, suteikiant jiems praktinius įrankius bei žinias.
- **Ankstyvas ir nuoseklus švietimas**, pradedant nuo ankstyvos vaikystės.
- **Tikslinis požiūris pagal amžių ir kontekstą**, atsisakant universalių, visiems vienodų sprendimų.
- **Technologijų sektoriaus atsakomybė**, įtvirtinant saugumo principus pačiame sprendimų kūrimo procese.
- **Koordinuotas institucijų veikimas** ir aiškus atsakomybių pasidalijimas.

Strateginė kryptis

Ilgalaikėje perspektyvoje Lietuva turėtų orientuotis į **Europos Sąjungos suderintus sprendimus**, ypač amžiaus patikros srityje, integruojant juos su Europos skaitmeninės tapatybės infrastruktūra. Tai užtikrintų aukštą privatumo, saugumo ir efektyvumo lygį bei sudarytų prielaidas vieningai apsaugos sistemai.

Rekomendacijos

Švietimo ir prevencijos sektoriams

- **Vieninga telefonų (ne)naudojimo politika** – spręsti Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo keitimo klausimą, nustatant vieningą mobiliųjų telefonų naudojimo ribojimą ugdymo įstaigose.
- **Skaitmeninio atsparumo stiprinimas** – sistemingai stiprinti mokinių, tėvų (globėjų) ir mokytojų skaitmeninį raštingumą bei kritinį mąstymą, užtikrinant organišką šių aspektų integravimą į švietimo procesą, taip pat nuolatinį pedagogų kvalifikacijos tobulinimą, praktinių priemonių, aiškių grėsmių ir incidentų ugdymo įstaigose atpažinimo bei reagavimo algoritmų parengimą ir taikymą, taip pat aktyvų tėvų (globėjų) įtraukimą, vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje temų atspindėjimą per tėvų (globėjų) susirinkimus.

- **Vaikų gerovės alternatyvų plėtra** – inicijuoti nacionalinio lygmens švietimo ir prevencijos priemonės, didinančias visuomenės informuotumą ir tėvų (globėjų) įsitraukimą, bei skatinti mokyklas ir savivaldybes plėtoti prasmingas vaikų užimtumo alternatyvas (neformalųjį švietimą, sportą, kultūrą, bendruomenines veiklas), stiprinančias socialinius ryšius ir mažinančias perteklinį laiką skaitmeninėje erdvėje.
- **Tėvų (globėjų) praktinių gebėjimų stiprinimas** – parengti ir savivaldybių bei mokyklų lygmeniu taikyti praktines tėvams (globėjams) skirtas priemones dėl vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje: tėvų (globėjų) kontrolės įrankių naudojimo, privatumo nustatymų, amžiaus apribojimų, žalingo turinio atpažinimo, pagalbos vaikui po incidento ir kreipimosi pagalbos kanalų.
- **Vaikams prieinamų pagalbos kanalų stiprinimas** – užtikrinti, kad ugdymo įstaigose vaikams būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama informacija, kur kreiptis susidūrus su elektroninėmis patyčiomis, viliojimu, šantažu, grasinimais, neteisėtu vaizdų platinimu ar kitu žalingu elgesiu internete. Informacija turėtų būti pateikiama vaikams suprantama kalba, reguliariai primenama ir integruojama į klasės valandėles, prevencines veiklas bei mokyklos vidaus komunikaciją.

Tėvams (globėjams)

- **Emocinio ryšio ir atsakingos skaitmeninės tėvystės stiprinimas** – stiprinti nuolatinį emocinį ryšį su vaikais, ugdyti sąmoningą tėvystę ir nuo ankstyvos vaikystės formuoti sveikus skaitmeninius įpročius.
- **Vaikų saugaus elgesio įgūdžių formavimas ir užimtumo stiprinimas** – aktyviai ugdyti vaikų saugaus elgesio skaitmeninėje erdvėje įgūdžius šeimos aplinkoje, kartu užtikrinant turiningą ir vaikų raidai palankų užimtumą po pamokų.
- **Vaiko teisės į atvaizdą užtikrinimas** – atsakingai vertinti vaikų atvaizdų viešinimą skaitmeninėje erdvėje, gerbiant vaiko teisę į privatumą ir saugumą.

Technologijų sektoriui

- **Atsakingas technologijų kūrimas vaikams** – technologijų įmonės turėtų prisiimti aktyvią atsakomybę už vaikų saugumą skaitmeninėje erdvėje, kurdamos ir diegdamos vaikams pritaikytas technologijas bei sprendimus, kuriuose saugumo, privatumo ir rizikų mažinimo principai būtų integruoti jau produktų kūrimo etape („saugumas pagal dizainą“).

Politikos formavimo institucijoms

- **Kompleksinės ir su Europos Sąjunga suderintos sistemos stiprinimas** – užtikrinti, kad vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje priemonės būtų kuriamos kaip kompleksinė sistema, derinama su Europos Sąjungos reguliavimu ir apimanti tiek vaikų atsparumo ugdymą, tiek technologijų sektoriaus atsakomybės stiprinimą, atsižvelgiant į augančias dirbtinio intelekto ir personalizuoto turinio rizikas.
- **Dėmesio stiprinimas Europos Sąjungos lygmeniu** – Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu proaktyviai aktualizuoti vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje klausimus, siekiant vieningų ir veiksmingų sprendimų Europos Sąjungos mastu.
- **Teisinio reguliavimo peržiūra** – įvertinti Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo pakeitimo poreikį, siekiant stiprinti vaikų apsaugą skaitmeninėje erdvėje.
- **Koordinavimo mechanizmas** – atsižvelgiant į institucijų atsakomybes ir atliekamas funkcijas, įvertinti kam galėtų būti priskirta vaikų saugumo skaitmeninėje erdvėje koordinavimo funkcija.
- **Amžiaus patikros mechanizmų įgyvendinimas** – užtikrinti savalaikį ir efektyvų amžiaus patikros mechanizmų diegimą Lietuvoje, įskaitant integraciją su Europos Sąjungos skaitmeninės tapatybės sprendimais.

Priežiūros, kontrolės ir teisėsaugos institucijoms

- **Pranešimų ir reagavimo sistemos stiprinimas bei pasitikėjimo didinimas** – tobulinti pranešimų apie incidentus skaitmeninėje erdvėje sistemą, užtikrinant, kad ji būtų aiški, lengvai prieinama ir suprantama vaikams, tėvams (globėjams) bei krizinėse situacijose esantiems asmenims, kartu stiprinant visuomenės pasitikėjimą teisėsauga ir skatinant tėvus aktyviau kreiptis pagalbos dėl tokių situacijų kaip savižala, seksualinis šantažas ar kiti pavojai internete, mažinant stigmas ir atsakomybės perkėlimą tik vaikui.